

Hallituksen esitys Eduskunnalle valtioneuvoston lainanottovaltuuksista vuonna 1994

Hallituksen esityksessä valtion talousarvioksi vuodelle 1994 on arvioitu, että nettolainanoton tarve on 64 380 miljoonaa markkaa. Valtion markkamääräisen yli 12 kuukauden pituisen velan kuoletusten on arvioitu vuonna 1994 olevan 8 970 miljoonaa markkaa ja valuuttamääräisen yli 12 kuukauden pituisen velan kuoletusten 6 190 miljoonaa markkaa eli yhteensä 15 160 miljoonaa markkaa. Vuoden 1994 nettolainanottotarpeesta pitkäaikaisella lainanotolla on tarkoitus kattaa vähintään 49 380 miljoonaa markkaa, joten uusia yli 12 kuukauden pituisia valtiolainoja tulisi ottaa vähintään 64 540 miljoonaa markkaa.

Vuonna 1994 on mahdollista lainaehdojen perusteella irtisanoa vanhoja ulkomaisia lainoja ennenaikaisesti takaisinmaksettavaksi noin 2 300 miljoonaa markkaa. Lisäksi olisi tarkoituksenmukaista varautua niin markka- kuin valuuttamääräisten valtiolainojen osalta ostamaan markkinoilta vanhoja valtionobligaatioita tai vaihtamaan ja uudelleenrahoittamaan niitä rahoitusmarkkinoille paremmin soveltuvilla velkakirjoilla. Vanhoja sarjaobligatioita, joiden laina-aika vuoden 1994 aikana jää lyhyemmäksi kuin 12 kuukautta, arvioidaan vuonna 1994 olevan 5 720 miljoonaa markkaa. Rahoitusmarkkinoiden likviidisyys turvaamiseksi olisi syytä varautua muuntamaan näitä lyhytaikaisiksi velkasitoumuksiksi tai pitkäaikaisiksi lainoiksi. Näillä velkakannan hoitoon liittyvillä toimenpiteillä ei ole tarkoitus lisätä nettolainanottoa, mutta ne edellyttäisivät kuitenkin pitkäaikaisten valtiolainojen ottamista noin 8 000 miljoonalla markalla sen lisäksi, mitä edellä on esitetty.

Edellä selostetun perusteella tulisi vuonna 1994 varautua pitkäaikaisten valtiolainojen osalta noin 75 000 miljoonan markan bruttolainanottoon.

Lyhytaikaiset lainat muodostavat joustavimman erän valtion lainanotossa. Valtion vuoden 1993 laina-ajaltaan enintään 12 kuukauden pituisista markkamääräisistä lainoista muodostuva lyhytaikainen velkakanta nousee vuoden lopussa lähes 30 000 miljoonaan markkaan.

Vuoden 1994 nettolainanottotarpeesta lyhytaikaisella markka- ja valuuttamääräisellä lainanotolla on tarkoitus varautua kattamaan yhteensä enintään 20 000 miljoonaa markkaa, joten lyhytaikaisen velkakannan määrän pitäisi voida vuonna 1994 olla enintään 50 000 miljoonaa markkaa.

Lisäksi voidaan valtion maksuvalmiuden turvaamiseksi sekä valtion maksuliikkeen kausiluonteisten menohuippujen ja valtion kassajoitusten tarkoituksenmukaisen hoidon edellyttämän rahoitustarpeen kattamiseksi tarvita laina-ajaltaan enintään 12 kuukauden pituisia markka- tai valuuttamääräistä lyhytaikaista luottoa. Tilapäisesti voidaan tarvita myös erittäin lyhytaikaista, tililuoton kaltaista rahoitusta maksuvalmiuden päivävaihteluiden tasoitteamiseen.

Nykyiset pääomamarkkinat ja niillä tapahtuvat muutokset edellyttävät suurta päätöksentekonopeutta, minkä vuoksi valtioneuvostolle tulisi antaa mahdollisuus siirtää määräämisään rajoissa lainanotosta päättäminen valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin tehtäväksi.

Tarkoituksena on edelleen valtionvelan valuuttajakautuman ohjaamiseksi valuuttakurssiriskejä tasoitavasti jatkaa koron- ja valuutanvaihtosopimusten (swap) käyttämistä sekä uusien että jo otettujen valtiolainojen osalta.

Swap-sopimusten määrä riippuu markkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista, joiden riittäväksi hyödyntämiseksi toimintavaltuuksien tulisi olla suhteellisen väljät. Tämän vuoksi tehtävien koron- ja valuutanvaihtosopimusten määräksi esitetään yhteensä enintään 40 000 miljoonan markan lainapääomaa päätöksenteoajankohtien valuuttakurssien mukaan laskettuna. Tämän lisäksi olisi tarpeen sallia sellaiset koronvaihtosopimukset, joita on välttämätöntä käyttää välivaiheena valuuttaa toiseen swap-sopimuksin vaihdettaessa. Swap-sopimusten hyväksikäyttö edellyttää niin suurta päätöksentekonopeutta, että myös tältä osin valtioneuvostolle tulisi antaa mahdollisuus jättää koron- ja valuutanvaihtosopimuksista päättäminen

valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin tehtäväksi.

Lainanoton joustavan toteuttamisen edellytyksenä on, että lainamarkkinoita on mahdollista hyödyntää nopeasti ja oikea-aikaisesti vaihtelevissa markkinatilanteissa. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon, että aivan vuoden alkuun kohdistuvat lainaoperaatiot saattavat edellyttää pitkälle menevää valmistelutyötä jo edellisen vuoden lopulla, olisi tarkoituksenmukaista, että valtioneuvoston vuoden 1994 lainanottovaltuuksia voitaisiin käyttää jo vuonna 1993, kuitenkin siten, että lainojen nosto tapahtuisi vuonna 1994.

Edellä lausutun perusteella ehdotetaan,

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston tämän määräämillä ehdoilla vuonna 1994 yhteensä enintään 64 380 000 000 markan määräiseen valtion talousarvion tasapainottamiseksi tarvittavaan nettolainanottoon, kuitenkin siten, että uusien laina-ajaltaan yli 12 kuukauden pituisten valtiolainojen bruttomäärä on yhteensä enintään 75 000 000 000 markkaa ja siten, että lainoja otettaessa laina-ajaltaan enintään 12 kuukauden pituisten lainojen muodostaman lyhytaikaisen velan määrä saa olla enintään 50 000 000 000 markkaa ja että valtioneuvosto voi määräämissään rajois-

sa antaa lainanotosta päättämisen valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin tehtäväksi,

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston tai sen määräämissä rajoissa valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin edellä tarkoitetun lisäksi käyttämään valtion maksuvalmiuden turvaamiseksi sekä valtion kausiluonteisten menohuippujen ja valtion kassasijoitusten tarkoituksenmukaisen hoidon edellyttämän rahoitustarpeen kattamiseksi laina-ajaltaan enintään 12 kuukauden pituista luottoa harkintansa mukaan,

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston tai sen määräämissä rajoissa valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin tekemään otettuihin ja otettaviin valtiolainoihin liittyviä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia pääomamäärältään yhteensä enintään 40 000 000 000 markan lainojen osalta ja lisättynä koronvaihtosopimusten osalta määrällä, joka näitä tarvitaan välivaiheena valuutanvaihtosopimuksin valuuttoja toisiin vaihdettaessa, sekä

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston käyttämään vuoden 1994 lainanottovaltuuksia vuonna 1993, kuitenkin siten, että lainojen nosto tapahtuisi vuonna 1994.

Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri Iiro Viinanen